

Foto: Søren Sigfusson/norden.org

NYT PROJEKT SÆTTER LYS PÅ NORDISK EKSPORT

Med et nyt projekt om nordisk vareeksport er det lykkedes at skabe det hidtil mest detaljerede billede af de nordiske landes eksportvirksomheder. Danmarks Statistik har stået i spidsen for udviklingen af projektet, som har skabt stor interesse – også uden for landets grænser.

Af Kim Brejnholt

Politikerne i de nordiske lande blev i foråret 2014 væsentligt klogere på, hvordan det går for de vareeksportende virksomheder i Norden. Det gjorde de takket være en ny statistisk analyse, der satte nye standarder for at analysere på sammenkørte registre på tværs af landegrænser og som derfor gav et væsentligt mere detaljeret billede, end det hidtil har været muligt at skabe.

Projektet resulterede blandt andet i en publikation, som blev udgivet af Nordisk Ministerråd med titlen „Nordic Exports of Goods and Exporting Enterprises“. Det er Danmarks Statistik, der har stået i spidsen for udviklingen af projektet, som gjorde det muligt at opbygge

databaserne i de enkelte nordiske lande og derefter analysere på oplysningerne på tværs af grænserne i Norden. Målet med analysen var at belyse de nordiske virksomheders vareeksport helt ned på mikrodataniveau, det vil sige helt ned til den enkelte virksomhed.

- Når man traditionelt skal se på udenrigshandel, så ser man på hvilke varegrupper, der bliver eksporteret og hvor de bliver eksporteret hen. Det vi nu har gjort er at koble de her oplysninger om udenrigshandel med regnskabsstatistik og firmadata. Det muliggør analyser af, hvordan såvel eksportvirksomheder generelt som eksportvirksomheder på specielle markeder performer, forklarer Michael Elgaard Nielsen, der er specialkonsulent i Danmarks Statistik.

Projektet fokuserede især på, hvordan små og mellemstore virksomheder havde klaret sig i efterdønningerne af den økonomiske krise og hvordan det gik på nogle af de nye vækstmarkeder såsom BRIK-landene (Brasilien, Rusland, Indien og Kina) og den gruppe lande der betegnes Next-11 (Bangladesh, Egypten, Indonesien,

Iran, Sydkorea, Mexico, Nigeria, Filipinerne, Pakistan, Tyrkiet og Vietnam)

Eksport i fremgang

Undersøgelsen viste, at vareeksporten fra de nordiske lande faldt betydeligt i 2009, som følge af krisen, men i 2012 havde eksporten for alle de nordiske lande, bortset fra Finland, genfundet niveauet fra 2008. I forhold til BRIK-markederne havde de nordiske lande dog mistet markedsandele i forhold til resten af EU, her var Danmark faktisk det eneste land som havde vundet terræn. I forhold til Next-11 var det kun Norge, der vandt terræn.

Derudover viste analysen, at de nordiske landes eksportmæssige styrkepositioner i høj grad er traditionelle produkter som papir, papirartikler, huder, skind, fisk og fødevarer og ikke i udpræget grad højteknologiske produkter. Sidst men ikke mindst viste analysen, at de små og mellemstore virksomheder bidrager væsentligt til den nordiske eksport, især i Danmark, og at de generelt havde klaret sig godt gennem krisen og genvundet eksportniveauet hurtigere end de store virksomheder.

Fokus på vækstmarkeder

Resultaterne blev i foråret 2014 præsenteret på en konference i København med deltagere fra Europa-Kommissionen, OECD, en række brancheorganisationer og repræsentanter fra de nordiske lande. Og rapporten vakte stor interesse, fortæller Kristian Henriksen. Kristian

Henriksen er seniorrådgiver for erhvervsområdet i Nordisk Ministerråds Sekretariat og har været involveret i projektet.

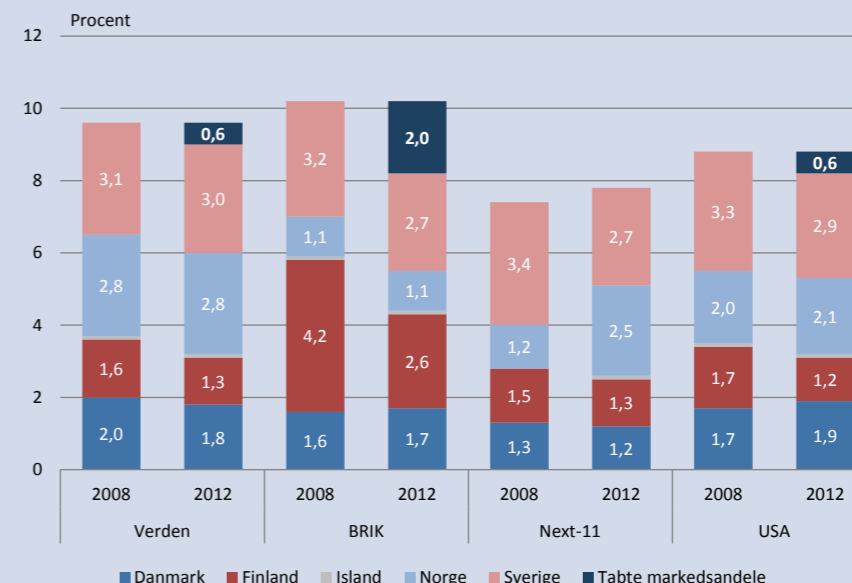
- Der er lige blevet vedtaget et nyt 4-årigt samarbejdsprogram i Nordisk Ministerråd, hvor der blandt andet læg-

ges vægt på eksporten til de nye vækstmarkeder som fx BRIK-landene. Hvert af de nordiske lande har deres forskellige prioriteringer for erhvervs politikken, men er altså blevet enige om at fokusere på små og mellemstore virksomheder, og på de nye markeder. På konferencen var der derfor en stor interesse, både for

Fortsætter på side 10 ►

FAKTA #3

Andel af vareeksporten til forskellige lande/landegrupper i 2008 og 2012.

BRIK: Brasilien, Rusland, Indien og Kina.

Next-11: Bangladesh, Egypten, Indonesien, Iran, Sydkorea, Mexico, Nigeria, Filipinerne, Pakistan, Tyrkiet og Vietnam.

Kilde: „Nordic Exports of Goods and Exporting Enterprises“, Nordisk Ministerråd, TemaNord 2014:514

Seniorrådgiver
Kristian Henriksen
Nordisk Ministerråd

Foto: FORA, Erhvervsstyrelsen

fortsat fra side 9

resultaterne, men også for den statistiske metode, som gjorde, at det nu er muligt, at få de her resultater frem, siger Kristian Henriksen.

Stor interesse fra udlandet

Det er kontorchef Peter Bøegh Nielsen fra Danmarks Statistik, som har stået i spidsen for udviklingen af projektet og han kan nikke genkendende til at både

resultater og metode har skabt interesse rundt omkring.

- Vi har blandt andet haft henvendelser fra Finland, fordi deres eksport har været udsat for et markant pres siden 2008 og de har analyseret de her tal meget grundigt. Også Nordisk Ministerråd har henvendt sig med forespørgsler om forskellige særkørsler, så det fortæller

os at man arbejder videre med tingene forskellige steder.

Det er ikke tilfældigt, at det blev Danmarks Statistik, som fik opgaven at udvikle analysen. I de senere år har Danmarks Statistik nemlig stået i spidsen for en række projekter for det fælles-europæiske statistikbureau Eurostat. - Vi har over nogle år oparbejdet en

kompetence på at sammenkøre og anvende registre på forskellige områder og specielt på erhvervsområdet. Det handler om, at vi, ved at bruge eksisterende data på en ny måde, kan reducere den administrative byrde for virksomhederne. Vi kan med andre ord skabe ny viden uden at skulle belejre virksomhederne med spørgeskemaer og lignende hele tiden. Det er noget, vi har et strategisk fokus på og det er noget, vi er meget langt fremme med internationalt set, fortæller Peter Bøegh Nielsen.

Nye projekter på vej

En af de ting som de nye tal viser er, at der er væsentlige forskelle de nordiske lande imellem. Fx adskiller den danske eksport sig fra de andre lande ved, at cirka halvdelen af den danske vareeksport kommer fra små og mellemstore virksomheder, hvilket er virksomheder med under 250 ansatte. I Sverige og Finland er det kun cirka en tredjedel af eksporten, der kommer fra små og mellemstore virksomheder. Normalt vil de tre lande i en international sammenligning fremstå meget ens, men ved hjælp af mikrodata kommer der et billede frem, som viser relativt store forskelle.

Udfordringen i at lave den slags statistik på tværs af grænser ligger på den ene side i at benytte data på

» På konferencen var der derfor en stor interesse, både for resultaterne, men også for den statistiske metode, som gjorde, at det nu er muligt, at få de her resultater frem...

mikroniveau ned på den enkelte virksomhed og varegruppe samtidig med, at man beskytter virksomhedernes oplysninger. Data på mikroniveau må ikke forlade de enkelte statistikinstitutioner uden først at være bearbejdet og anonymiseret. Det er den nød som Danmarks Statistik har knækket. Det er nemlig lykkedes at anvende mikrodata fra fem forskellige lande uden, at de rå mikrodata har forladt de enkelte landes statistikkontorer.

- Den her analyse er begrænset ved, at der kun er tale om vareeksport. På grund af datamaterialet var vi nødt til at udelade tjenestehandel, som er en ganske betydelig del af eksporten. Men det er der stor interesse for og vi har allerede fået en forespørgsel fra Nordisk Ministerråd på, om det vil være muligt at lave noget tilsvarende

på tjenestehandel og det er vi ved at undersøge mulighederne for, fortæller Peter Bøegh Nielsen.

Også OECD har vist interesse for mulighederne i metoden. På internationalt plan arbejder man med et begreb, der hedder "trade in value added", hvor man i stedet for at se på eksport i bruttobeløb i højere grad ser på, hvor meget værdi der bliver skabt i for eksempel et land eller en virksomhed. Groft sagt tager man eksporten og trækker værdien af importen fra. Det gør man for bedre at forstå de globale værdikæder og her kan Danmarks Statistiks arbejde med mikrodata muligvis være med til at forbedre modellerne. ■

FAKTA #4

Hovedresultater fra projektet

- Sverige er Nordens største eksportør af varer, men Island er den mest eksportorienterede, idet eksporten tegner sig for 37% af Islands BNP.
- Eksporten af varer faldt betydeligt i 2009 som følge af krisen, men i 2012 havde alle lande, undtagen Finland, genvundet eksportniveauet fra 2008.
- Hvis de nordiske lande havde fastholdt deres markedsandel i perioden 2008 til 2012, ville værdien af den nordiske eksport af varer have været 31 milliarder euro højere i 2012.
- De nordiske lande tabte især markedsandele til BRIK-landene, navnlig til Rusland. Danmark var det eneste nordiske land, der øgede sin eksportandel.
- Som helhed har de nordiske lande øget deres markedsandele på de såkaldte Next-11 markeder, men dette skyldes først og fremmest en stor stigning i eksport af råolie fra Norge til Sydkorea.
- De nordiske lande tabte samlet terræn på det amerikanske marked, til trods for at både Danmark og Norge havde en stigende eksport.

Kilde: "Nordic Exports of Goods and Exporting Enterprises", Nordisk Ministerråd, TemaNord 2014:514

KONTAKT:

Michael Elgaard Nielsen

Erhvervslivets Udvikling
men@dst.dk
Tlf. 39 17 31 43